REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelika Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Marolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXI.

„GAZETA“ iese în fiecare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe sése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. N-rii de *Duminecă 2 fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate: Pe un an 40 franci, pe sése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov *Administraţiunea*, Piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe sése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 257. Braşov, Luni-Marţi 24 Noemvre (6 Decemvre). 1898.

Cum s'a serbat 2 Decemvre.

Jubileul domnitorului nostru s'a serbat nu numai în întréga monarchie, şi de cătră pressa dinăuntru, ci şi în centrele din strĕinătate de cătră lumea oficială şi de cătră colóniile de supuşĭ austro-ungarĭ. Ḑiarele principale din Germania, Rusia, Francia, Italia etc. au adus cu acésta ocasinne articulĭ plinĭ de respect şi de laudă pentru bĕtrânul monarch, mult cercat căruia i-a fost dat a împlini 50 de anĭ de domnire.

Iuăuntrul monarchiei serbarea a decurs în linişte, avêndu-se în vedere dorinţa esprimată de Majestatea Sa de a nu se face festivităţĭ sgomotóse oficiale. Cu tóte astea serbările au fost destul de imposante cu deosebire în partea austriacă, unde, firesce, ele au decurs cu deosebită pompă şi însufleţire.

In serbările din Viena şi din ţĕrile austriace s'a mai esprimat şi bucuria şi recunoscinţa pentru enormele progrese, ce le-au făcut dela 1848 incóce pe terenul culturei, al artelor şi al sciinţelor, ca şi pe terenul comercial şi industrial. Nenumĕratele instituţiunĭ, societăţĭ şi reuniunĭ, în a căror activitate spornică se reoglindéză acest progres, au luat cu tótele parte viuă la manifestaţia generală de bucuriă.

Nu tot aşa de pompos şi însufleţit s'a serbat ḑiua de 2 Decemvre în partea de dincóce a monarchiei. Lucru érăşĭ uşor de esplicat, décă avem în vedere, că acest jubileu nu s'a bucurat de popularitate la Unguri, carĭ l'au considerat numai ca o sĕrbătóre oficială impusă de cătră guvern. Scim, că kossuth-iştii au protestat chiar în contra sĕrbării „jubileului împĕrătesc“ şi cunóscem şi motivele lor. Décă nu se dispunea ca tóte şcólele sĕ serbeze acésta ḑi istorică, rĕmânea mărginită tótă serbarea numai la parădile militare şi la slujbele bisericescĭ.

I'au supĕrat şi indispus pe patrioţii cei cu gura mare şi acéstă dispositiune a guvernului. De astădată ei au găsit, că cu şcólele nu trebue sĕ se facă spectacole politice. Când ministrul de culte unguresc impune astfel de spectacole şcólelor confesionale nemaghiare ale naţionalităţilor, atuncĭ e lucru cu cale, atuncĭ acei patrioţĭ nu mai susţin, că este un drept al familielor şi al părinţilor, ca idealurile ce există în cercurile lor, ca convingerile şi credinţele lor sĕ fiă lăsate neatinse şi la copiiĭ lor. Acum însĕ, fiind-că s'a tratat de o serbare, care ḑic ei, ar privi numai pe Austria, susţin, că sĕ nu se bage politica în şcóle.

Ceea ce pare a displace încă şi mai mult Ungurilor, este împrejurarea, că cu ocasiunea aniversării suirei pe tron a monarchului nostru s'a presentat Austria şi Ungaria în afară, ca o monarchiă unitară. In strĕinătate nu se prea scie, ḑice una din foile maghiare, că între cele douĕ state dualiste nu este nicĭ o simpatiă, că sĕrbătórea şi bucuria unuia nu este şi a celuilalt, şi că sunt aşa de deosebite în trecutul lor, în obiceiurile şi în nisuinţele lor; când e vorba de a-se manifesta unitatea monarchiei, atuncĭ Austria are cuvêntul, ér nicĭ odată Ungaria; jubileul încoronării şi sĕrbările milenare au rĕmas o afacere casnică a Ungariei, numai Austria are afacerĭ şi serbărĭ ale monarchiei, cu tóte că nu se pot nărăvi una cu alta.—De sigur, că străinătatea privesce Austria şi Ungaria ca pe o singură monarchiă şi nicĭ că s'ar puté alt-fel. Dér ea scie tot odată cât de mare este antagoismul între cele douĕ părţĭ ale acestei monarchii şi scie mai ales acuma, cât de mare este crisa, ce au provocat'o neînţelegerile dintre ele şi mai ales deosebirea cea mare ce există în obiceiurile şi nisuinţele claselor dirigente din ambele părţĭ.

Aceste contraste, precum şi crisa ce au pricinuit'o vor eşi la ivélă cu nouă putere acum imediat după jubileu. Curênd va avé dér ocasiune strĕinătatea sĕ se convingă nu numai de antipatiile ce esistă între cele douĕ state dualiste, ci şi despre deosebirea înfricoşată, ce este de fapt între nisuinţele lor, între ideile şi principiile fundamentale de guvernare.

Atuncĭ lumea din afară va fi pe deplin în clar, că viitorul acestei monarchii atêrnă dela concordarea principielor de guvernare, căcĭ nu e modru sĕ i-se pótă consolida puterea pe câtă vreme înăuntrul ei se vor bate în capete principiul egalei îndreptăţirĭ cu acela al despotismului de rassă.

Iubileul şi armata.

Majestatea Sa a dat următorul prea înalt

Ordin pe armată:

Ceea ce simte întréga Mea oştire pentru Mine şi cu Mine în ḑiua, în care Eu, înainte cu 50 de anĭ, M'am pus plin de speranţe în fruntea ei ca supremul cap al oştirei, o simt în adêncul sufletului.

M'am sciut şi Mĕ sciu strîns unit cu sutele şi sutele de mii de bravĭ oştenĭ, carĭ sub stégurile Austro-Ungariei, stindarde şi bandiere, Mi au jurat credinţă, şi-au ţinut jurămêntul în furtunĭ şi pericule, orĭ cât de ameninţătóre şi înfricoşate ar fi fost; — o poruncă tare şi sfântă Ne unesce: datoria cătră scumpa patrie, în împlinirea căreia stăm séu cădem. Mulţumesc cordial oştirii Mele pentru tóte nisuinţele ei leale şi oneste, pentru devotamentul ei plin de abnegare, pentru eroismul ei strălucit, adese-orĭ dovedit în faţa morţii; — cu o mulţămire plină de întristare Me gândesc la bravii, carĭ demult nu mai sunt între noi, adênc mişcat dedic în spirit o cunună de laur ultimului nostru mareşal victorios şi conducĕtorilor noştri pe uscat şi pe apă mai în urmă decedaţĭ.

Orĭ câte suferinţe amare, orĭ câte cercărĭ grele provedinţa a făcut în aceştĭ 50 de anĭ sĕ vină asupra Mea şi a monarchiei, vĕd cu ochĭ seninĭ, astădĭ ca şi în a viitorului depărtare, stând în picióre puterea armată a Austro-Ungariei, ca scutul şi apĕrătórea tronului şi a patriei.

Atot puternicul sĕ binecuvinteze credinciósa Mea oştire, căreia necurmat voesc sĕ-i dedic solicitudinea Mea cea mai căldurósă.

Viena, 1 Decemvre 1898.

Francisc Iosif m. p.

Sĕptĕmâna luptei.

Décă e sĕ credem prorocirilor din pressa opositională maghiară, sĕptĕmâna acésta va fi sĕptĕmâna celor mai esacerbate lupte în parlamentul ungar, între guvern şi opositie.

Organul grupului ugronist din dietă vestesce lucrurĭ marĭ despre aceste lupte. Sĕptĕmâna acésta, ḑice el, guvernul-Banffy intenţionéză a sta înainte cu planul sĕu de *a guverna anticonstituţional*. Mărturisirea pe faţă a acestui plan, va provoca în parlament un vifor, cum nu s'a mai pomenit.

Ce vre adecă Banffy? El are de gând sĕ înainteze camerei proiectul de lege despre *noul provisoriu*, apoi în vre-o formă órecare va declara, că e gata a guverna *în contra legii şi a constituţiei*, a încassa dărĭ nevotate şi a înrola noi recruţĭ.

După părerea organului opositional amintit, prin declaraţia acésta Banffy va pecetlui sfîrşitul rolului sĕu parlamentar, căcĭ el póte sĕ amâne, sĕ închidă, sĕ di-

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Scrisorĭ din Italia.

Nenumitei prietine.

(Urmare).

IV.

Raffael şi contimpuranii.

Ne apropiem de anul 1500.

A fost par'că scris în cartea sorţii, ca în mersul obicĭnuit al lumei, sĕ se întêmple o minune.

Şi minunea s'a întêmplat.

Din întunerecul evului de mijloc a rĕsărit un sóre, pentru-ca sĕ lumineze începutul unui ev nou. De-odată se face ḑiuă pe înălţimile acoperite cu negurĭ dese, curagioşii năvălesc asupra lor şi din ḑiua întâiŭ le urcă învingĕtorĭ, aşa că pentru mâne şi poimâne nu mai rĕmâne nicĭ un pisc de urcat urmaşilor, şi evul nou nu se póte ţiné pe prăpăstiósele culmĭ, pe carĭ s'a înălţat la început.

De-abia aduce róde cutezanţa unui Vasco di Gama, şi se nasce un Columb; de-abia sunt înfrânţĭ cei-ce au voit sĕ rĕsbune cu arma în mână mişelésca omorîre a unui Huss, când se şi ridică glasul lui Luther şi Melanchton, de astă-dată cutropitor glas, care purtat de invenţiunea lui Guttenberg pe aripĭ de vênt, încinge rĕsbóie de treiḑecĭ de anĭ.

Dér pe cer a rĕsărit un *sóre*, ale cărui raze n'au străbătut numai *luminând* în minţĭ omenescĭ, ci ele au pĕtruns şi în inimĭ, *încălḑindu-le* şi făcênd sĕ încolţéscă în ele sîmburele fericirii pămêntescĭ: iubirea de artă.

Comorile clasicismului antic, de pe carĭ au luat Turcii vĕlul, nu îi mai orbesc pe ómenĭ, ochii se dedau cu strălucirea lor şi încep sĕ le pricépă preţul, şi de aceea cércă sĕ scótă din elé sîmburele: isvorul necesar al frumosului, şi nu cércă ca mai târḑiu sĕ le smulgă numai haina: limba elină şi latină, şi îmbrăcându-se în acest vestmênt, ce n'a fost croit pe talia lor, sĕ se umfle în pene — filologii.

E ca şi când ar fi reînviat geniul acestor comorĭ şi împreunându-se cu vremea acésta atât de sănĕtósă în principiile sale şi de vânjósă în organismul sĕu, şi din acéstă împreunare ar fi reeşit un rod ca nealtul: gemenii, ce se numesc Raffael, Michelangelo, Leonardo da Vinci, Tizian, Andrea del Sarto, Corregio, Tintoreto şi alţii.

Légănul acestor nemuritorĭ între muritorĭ, a fost Italia. Şi nicĭ nu se putea un légăn mai potrivit. Aicĭ au aflat vecĭnicul albastru al cerului fără norĭ, verdele neveştejit de tómnă al plaiurilor şi inimile iubitóre de artă ale unor principĭ, ca cei de Medici, şi ale unor papĭ, carĭ nu se scandalisau de nudităţĭ.

A da o caracteristică a acestorĭ picturĭ, e peste putinţă, căcĭ deşi toţĭ sunt aprópe contimporanĭ, fie-care a întemeiat o şcólă nouă. Acésta e póte şi singura însuşire comună a lor, că geniul lor nu s'a putut supune nicĭ unui model, ci fără de odihnă şi-a tăiat singur un drum original. A fi original nu e tendinţă pentru de a produce efect, cum e spre pildă evident acésta la Giovanni Bellini (1420—1516), când face îngerĭ roşii, ci e un impuls isvorît din nemulţămirea geniului pentru tot ce e tradiţional şi din îndemnul lui de a crea ceva mai bun. Cele mai curióse idei se nasc din impulsul acesta — astfel pictéză Marco Basaiti (1490—1521) în „Gesù morto“ un Christos tînĕr, un june fără barbă, frumos din cale afară.

Şi chiar pentru-că pictorii sunt atât de originalĭ, sunt menite opurile lor de a pune basă tipicului. Fie-care cércă sĕ creeze o figură nouă pentru persóne anumite, pentru idei anumite, carĭ sĕ corĕspundă mai bine ideii sale despre acea persónă séu idee. E interesantă o comparaţiă a madonelor ce le pictéză Andrea del Sarto, spaniolul Murillo şi Raffael. Tóte madonele lui Sarto au aceeaşĭ espresie passivă în faţă. Cum le vedĭ, vei ḑice: Femeia acésta a fost destinată de o putere mai înaltă pentru un anumit scop. Ea nu e mama, femeia adevĕrată, ci e mama lui Christos. In privirile aţintite asupra copilului nu cetescĭ adevĕrata căutătură a unei mame: ea ţine în braţe pe copilul lui Dumneḑeu şi fericirea misiunei, pentru care a fost alésă, şi în acelaşĭ timp téma pentru o nefericire şi mai mare, pe care o presupune, dă feţii sale acea trăsură caracteristică a resignaţiunei, care se arată într'un surîs dulce-amar. Dimpotrivă madonele lui Murillo nu sunt, decât nisce femei frumóse, fericite, şi mame mândre de copilul *lor*.

Mulţĭ voesc sĕ afle o asemĕnare între madonele lui Raffael şi între iubita

BCU Cluj / Central University Library Cluj

sólve, sĕ facă orĭ-ce va voi cu parlamentul.

In vederea acestui atentat opoziția maghiară se pregătesce la cea mai înversunată luptă în potriva reacționarului ministru-președinte. Tóte foile ungurescĭ cu nuanțe opoziționale provócă pe deputații din stânga și stânga estremă, ca până la unul sĕ alerge la Pesta, sĕ ia parte la ședințele camerei și sĕ nu părăsésca capitala.

„*Magyarország*“ spune, că din partea guvernului s'au făcut încercărĭ de a-se aplana divergențele. Cu prima ocasie guvernul ar fi recomandat *revisuirea legii electorale*, décă opoziția va vota lui Banffy proiectul de indemnitate; cu altă ocasie, că Banffy este gata a apela la „națiune“ și a ordona *alegerĭ noue*, décă indemnitatea va fi votată. Bărbații din opoziție însĕ i-au dat rĕspunsul, că nu vor da nicĭ un fel de credĕmênt promisiunilor lui Banffy și că cu el nu vor mai sta de vorbă.

Aceeașĭ fóie spune, că prin cercurile politice circulă versiunea, că Banffy nu doresce sĕ rĕmână la stăpânire decât până la 15 Ianuarie 1899, ér și până atuncĭ este gata a guverna în contra legii, apoi la acel termin *îșĭ va da dimisia*. Cercurile, carĭ au influență la curte, precum și membrii distinșĭ din partida guvernamentală fac tot posibilul de a zădărnici acest plan al lui Banffy. Se consideră de imposibil, ca coróna sĕ se învoéscă cu un plan atât de anticonstituțional — și mai curênd va da drumul lui Banffy, pentru-ca crisa sĕ pótă fi cumva resolvată.

„*Neue Freie Presse*“ din Viena încă vorbesce cam tot în acest sens despre planurile lui Banffy și despre pregătirile opoziției pentru luptă, adaugênd, că Miercurĭ ministrul președinte unguresc va convoca o conferență a clubului sĕu, în care va face declarațiunĭ importante.

La tótă întêmplarea desbaterile din sĕptĕmâna acésta ale dietei vor fi de-o gravă importanță politică pentru situația încurcată de adĭ. Organul opoziției maghiare independente le caracterisézĕ astfel: „Putem fi pregătițĭ la cele mai penibile scene. *Urméză dilele celor mai depărtate și mai abnegate lupte din câte au înregistrat vre-odată analele parlamentare*“.

Vom vedé!

Jubileul împĕrătesc.

Vinerĭ s'a serbat pe întreg cuprinsul monarchiei austro-ungare jubileul de 50 de anĭ de domnie al Majestății Sale monarchului Francisc Iosif I. In acea dĭ s'au deschis tóte bisericele, ca poporul sĕ se róge lui Dumnedeu și sĕ aducă jertfă și mulțămită, pentru-că a binecuvêntat cu o domnie atât de lungă pe Francisc Iosif.

Monarchul nostru a sĕrbat acéstă dĭ, de-o epocală însemnătate în viața lui, retras în cercul familiei sale, în Wallsee, departe de sgomotul amețitor al lumii. Jalea și durerea, ce i-a causat tristul sfîrșit al soției sale, nu l'au lăsat sĕ jubileze în mijlocul iubitei sale metropole, inima monarchiei, însĕ mare mângăere 'i va fi causat de sigur dragostea și devotamentul ce 'i l'au manifestat și de rêndul acesta popórele vastului sĕu imperiu, carĭ în bine și în rĕu și în momente de marĭ sguduirĭ s'au strîns cu fidelitate în jurul tronului împĕrătesc.

Jubileul în Viena. Imposantă a fost serbarea jubilară în Viena. Des de diminéță tunurile vestiră vechei capitale austriace sĕrbătórea. Musicele militare traversară stradele, carĭ de mult nu fuseseră atât de pompos decorate. In tóte bisericele s'a ținut serviciu divin și în tóte scólele serbărĭ, la carĭ elevii participară cu pantlicĭ bicolore negre galbene. In biserica votivă s'a făcut serviciu divin pentru garnisóna, la care au asistat archiducii, ministrul de rĕsboiŭ, statul-major și o mare mulțime de înalțĭ oficerĭ. Pentru ostașii de rênd s'au ținut slujbe dumnedeescĭ în mai multe bisericĭ, după care trupele s'au reîntors la casarme, unde li-s'au împărțit medaliile jubilare.

La 11 óre a. m. s'a ținut în biserica St. Stefan un mare serviciu divin festiv. Biserica era decorată estra-ordinar de pompos. Mare efect a produs iluminarea bisericei, care era înțesată de public. Misa festivă a servit'o principele-cardinal *Gruscha*. La acest serviciu divin au participat archiducesele Maria Teresia, Maria Josefa, Maria Annunciata și Elisabeta Maria.

Consiliul comunal a ținut o ședință festivă. Primarul *Lueger* a rostit discursul festiv și corul a cântat imnul poporal.

La amiadĭ tóte consiliile scólelor superióre au ținut ședințe de ocasie, în care rectorii au rostit discursurĭ festive și au împărțit medaliile pentru serviciul de 40 de anĭ.

Fundațiunile făcute din incidentul jubileului se urcă la *30 milióne fl.*

Séra orașul a fost frumos iluminat. Pe strade circula o uriașă mulțime. Poporațiunea Viena a manifestat imposant, grupe de sute de ómenĭ traversară stradele, cântând imnul împĕrătesc.

Distincțiunĭ. Fóia oficială comunică 4004 distincțiunĭ. Dignitatea de consilier intim au primit'o 22, rangul de baron 8, rangul de cavaler 9, nobilitate 22, marea cruce a ordinulni Leopold 2, ordinul Corónei de fier cl. I 5, marea cruce a ordinului Francisc Iosif 4, Crucea de mijloc a ordinului St. Stefan 2, ordinul Corónei de fier cl. II 19 etc. Crucea de argint pentru merite au primit'o *492*, crucea de aur pentru merite 325 etc. Dintre miniștrii ungurescĭ bar. Geza *Fejérváry* a primit crucea pentru merite militare în diamante.

O distincțiune rară. Cu prilejul jubileului Majestatea Sa monarchul a conferit ministrului comun de rĕsboiŭ *Krieghammer* marea cruce a ordinului St. Stefan. Acésta este una dintre cele mai marĭ distincțiunĭ, ce împarte Majestatea Sa. Ea s'a dat până acum numai la 11 archiducĭ. După terminologia curții, ordinul acesta este *ordin maghiar*, și o fóie ungurésca din Pesta susține, că conferirea lui se referă la *activitatea ministrului de rĕsboiŭ privitor la Ungaria*. Cu alte cuvinte, Krieghammer în loc de a fi fost dimisionat din incidentul afacerii Hentzi, după cum era credința naivă a Maghiarilor, a fost din contră distins cu cel mai mare ordin.

Cum au serbat Maghiarii. Nu se putea, ca din incidentul jubileului împĕrătesc Maghiarii sĕ nu demonstreze icĭ colo. Diarele ungurescĭ ce le primim adĭ spun, că în Pesta, de pildă, tinerimea scolară maghiară a demonstrat prin nepresentarea ei la serviciul divin. Chiar și profesorii, carĭ din oficiu au fost datorĭ sĕ asiste la serviciul divin, — au lipsit. Academicii maghiarĭ din *Cincĭ-bisericĭ* au înscenat o *mare demonstrațiune* pe strade. In preséra serbării s'au alăturat la conductul militar cu lampióne, urmând conductul în șirurĭ de câte patru. Când musica militară a încetat „joghalgatăii“ maghiarĭ întonară „*Kossuth-nota*“. Căpitanul orășenesc Oberhammer a protestat în contra cântării, tinerimea maghiară însĕ s'a dus dinaintea Academiei, dér poliția a isgonit'o de aicĭ. Ei s'au dus la „Olvasókör“ și cu ferestrile deschise au cântat „Hymnusz“-ul unguresc și „Kossuth-nota“. In diua jubilară, sub decursul serviciului divin, demonstrațiunile s'au repetat. De câte-orĭ trecea pe dinaintea lor vre-un oficer mai înalt, „joghalgatăii“ miăunau „Kossuth-nota“ și „Hymnusz“-ul.

Astfel de demonstrațiunĭ s'au întêmplat și în alte părțĭ — tóte în spiritul lui Kossuth.

Jubileul în strĕinătate. In tóte capitalele Europei, jubileul împĕrătesc a fost serbat cu deosebită pompă. In *Berlin* s'a făcut serviciu divin, la care a participat părechia imperială germană; în *Paris* de-asemenea participând miniștrii; în *Bucurescĭ* s'a oficiat la episcopia catolică un Te Deum de cătră episcopul Honstein, asistând părechea regală romană, principii moștenitorĭ, căpeteniile civile și militare, întreg corpul diplomatic și un public numĕros.

Din prilejul jubileului pressa lumii întregĭ a dedicat sĕrbării jubilare articolĭ elogioșĭ pentru persóna augustului jubilar. Călduros l'a salutat mai ales pressa germană din imperiu, și numai puțin elogios a scris pressa englesă, rusésca, francesă, italiană etc. accentuând înaltele virtuțĭ de domnitor ale monarchului și presentându-l, ca pe unul din cei mai puternicĭ stîlpĭ ai păcii universale.

Afacerea Rakowsky în dietă.

Ședința de Sâmbătă a dietei ungare a fost fórte agitată din causa afacerei Rakowsky. Afacerea acésta este pe scurt următórea: Deputatul *Rakowsky a fost arestat* de poliție, când voia sĕ mérgă la cameră, cu tóte că el în presența a doi martorĭ și-a constatat identitatea persónei. Casul a produs mare scandalisare și revoltă sufletéscă nu numai în cercurile opoziției, ci chiar la unii dintre guvernamentalĭ. Comisiunea de imunitate a camerei s'a ocupat cu afacerea acésta, și prin președintele ei *Chorin* și-a dat séma în ședința de Sâmbătă a dietei. *Chorin*, deși face parte din rêndurile majorității guvernamentale, s'a vĕdut silit a constata în vorbirea lui *vătĕmarea dură a imunității*, și la acésta se alăturară mai mulțĭ oratorĭ. Asupra afacerei Rakowsky în comisiunea pentru imunitate părerile au divergeat. Părerea majorității din comisiune este, că dreptul de imunitate n'a fost vătĕmat în casul acesta, minoritatea ei însĕ susține contrarul și pe lângă acésta s'a pronunțat și președintele ei Chorin în dietă. Discusiunea asupra afacerii se continuă și în ședința de adĭ.

Dăm loc următórei scrisorĭ, ce o primim dela un fruntaș român din Feldióra, care ne trimite și denarul sĕu la opera de binefacere, ce s'a întreprins din sînul societății române din loc prin arangiarea representațiunei teatrale de diletanțĭ, ce s'a dat dilele trecute. Ideile ce le destășură cu acésta ocasiune amintitul fruntaș, sunt tot așa de românescĭ și de prețióse, cum este modestul sĕu dar, ce ni-l'a trimis, ca contribuire. Ĕtă scrisórea:

Feldióra (lângă Brașov), 4 Dec. 1898.

Stimate Domnule Redactor! Am cetit în prețuita „*Gazeta Transilvaniei*“ Nr. 253 an. curent, că când s'a jucat teatru românesc în Brașov, în favórea bibliotecilor sătene, dobânda a fost fórte îndestulitóre, căcĭ venitul curat a fost de 186 fl. 99 cr.

Când am cetit acest lucru mi-s'a umplut inima de bucurie vĕdênd, că domnii noștri se nisuesc a face bine némului nostru.

Indemnat și de acésta pildă bună, m'am hotărît, că sĕ întregesc din puținul meu acea sumă, ca sĕ fiă tocmai în cap 199 fl. — Drept aceea, Stimate d-le Redactor, 'ți trimit astădĭ pe postă 3 fl. și 1 cr. cu acea rugare, sĕ facĭ bine, sĕ o trimițĭ la locul sĕu.

De câte-orĭ cetim noi țeranii lucrurĭ înălțătóre prin gazetele nóstre românescĭ, tot-déuna căpĕtăm voie și însuflețire, apoi plinĭ de încredere privim în viitorul nostru, ér când cetim lucrurĭ próste și urîte, tot-déuna ne întristăm, ba ne mâhnim până în adêncul inimei când se cértă domnii noștri.

Dómne rĕu le mai stă!

Sĕ nu ne certăm decĭ acum, când avem mai mare lipsă de unire, căcĭ vedem pré bine, cum dau năvală dușmanii noștri. (Dómne bate-i!) asupra nóstră, ca sĕ ne nimicéscă. Dumnedeu însĕ nu le va ajuta, décă ne vom ține și noi bărbătesce. Sĕ ne ținem dér bărbătesce, că dóră dela noi atêrnă asta, și apoi sĕ ne ferim, ca sĕ nu ne pótă dice urmașii noștri cu sfânta Scriptură: „Perirea ta din tine Israile!“

Domnule Redactore! Nu te supĕra, că-ți mai dic o vorbă. Mĕ gândesc, de multe-orĭ peste nópte, că de ce nu mai mișcă domnii noștri în trĕba némului nostru, că dóră nu a perit încă din noi virtutea romană, apoi avurăm noi dóră drepturĭ dela bunĭ și străbunĭ, și sĕ ni-le lăsăm perdute?? Căcĭ de le vom lăsa perdute, urmașii noștri a bună sémă dice-vor, că am fost cu toții nisce tândale.

Acésta rușine sĕ nu o lăsăm pe capul nostru! Nu!

Domnule Redactore! Incă o vorbă. De multe-orĭ mĕ gândesc peste nópte și la acel lucru, că ce mijlóce ne-au mai rĕmas nouĕ Românilor, ca sĕ luptăm în dobândirea drepturilor nóstre, ce ni-se cuvin?

Pentru-că în dieta din Pesta nu avem deputațĭ, — în adunările Comitatelor nu ne lasă sĕ intrăm, ca membrii în numĕr cuvenit, — ba unii fișpanĭ vedem, că nicĭ nu vréu sĕ te asculte românesce, deși le poruncesce ast-fel legea; — amploiațiĭ din némul nostru sunt rarĭ ca corbii cei albĭ.

Ei! Ce sĕ ne facem între ast-fel de împrejurărĭ? Eu vĕd, că nu ne rĕmâne altceva, decât *sĕ ne adunăm toțĭ cu mic cu mare pe lângă gazetele nóstre românescĭ și sĕ le spriginim*, fiind-că numai prin ele mai putem grăi unii cu alții, numai prin ele ne putem plânge înaintea scaunului lumii și a lui Dumnedeu, numai printrênsele ne trimitem gândurile unii altora de pe rotogolul pămêntului, numai prin ele cetim, că ce sĕ facem și de ce sĕ ne ferim.

Și credeți-mĕ, că de nu am avé nicĭ o Gazetă românéscă, atuncĭ vrășmașii noștri nu s'ar teme de nimica în lume, și ne-ar merge cu mult mai rĕu, dér așa tot sĕ mai sfiesc de țipetele nóstre drepte și scrise în gazetele nóstre.

Decĭ sĕ luăm toțĭ, carĭ putem, câte o gazetă românéscă pe anul viitor.

Domnule Redactor! La despărțire încă o vorbă mĕ mai iértă. Eu vĕd cu ochii, că Românii noștri se sporesc pretu-

---

lui Fornarina. Am vĕdut portretul Fornarinei pictat de însu-și Raffael, dér trebue sĕ mărturisim sincer, că n'am putut afla nicĭ o asĕmănare. Ea e o italiancă frumósă, mai mult nimic. E numai un pedanterism a cerca sĕ cautĭ modelul madonelor lui Raffael, un hiperzel de critică tot atât de absurd, ca și când a-i susține, că ar fi esistat vre-odată acel copil cu ochii marĭ, în carĭ scântee flacăra geniului, după care sĕ fi pictat Raffael pe copilul-Christos. Singura „Madona della Sedia“, acea personificare a iubirei de mamă, sémănă puțin cu Fornarina. Dér nu e acesta tipul madonelor lui Raffael, căcĭ aicĭ a vrut pictorul sĕ arate numai și numai iubirea femeei față de copil, și e natural, ca sĕ îșĭ fi adus aminte de îmbrățișările focósei sale amante, când a pictat'o pe madona îmbrățișându-și copilul cu atâta foc. Dér décă privescĭ studiile lui diferite, până sĕ ajungă la forma aceea desĕvîrșită pe care o vedem la „Madona cu stiglițul“, la cea din Viena și cele din Berlin, vedĭ dela câte femei trebue sĕ fi împrumutat el însușirĭ și cât de mult a lucrat fantasia proprie, femeia ideală a închipuirei lui, până sĕ creeze pe madona adevĕrată. In ea se întrunesc amêndouĕ trăsăturĭ caracteristice, pe carĭ le găsim despărțite la Sarto și Murillo. Ea e idealul de frumsețe rece femeiască, fără pasiunĭ, fără joc și foc în privirĭ, și care totușĭ se topesce par'că în îmbrățișarea aceluia, pe care îl iubesce, în ochii ei visătorĭ atâta poesie, în gesturile ei atâta moliciune, în trăsurile ei atâta finețĭ, cum numai Eminescu le-a mai putut închipui într'o femee. Nimic din femeia modernă, ci numai femeia conscie de inferioritatea ei față de bărbat, grațiósă dela fire, nu cu intenția, iubitóre nevastă și mamă. Acéstă formă femeéscă și-a ales'o Raffael pentru madona sa, precum de sigur și Dumnedeu și-a ales'o pentru nascerea omenéscă a fiului sĕu, și acésta pictorul a complectat'o cu o aureolă dumnedeéscă, — și nu înțeleg cercul acela de aur de-asupra capului, ci acel ceva neesprimabil, presărat peste tótă firea ei.

Astfel s'a sĕvîrșit cel mai perfect tip de madonă, s'a ajuns forma cea mai admirabilă pentru noțiunea „madonă“.

(Va urma).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

indenĭ, și eu de aicĭ am mare credință, că neamul nostru nu se póte stîrpi, de s'ar pune tot în cap dușmanii noștri.

Amin!

Pătruț a lui Todor.

SCIRILE ȚILEI.

— 3 Noemvre v.

Iubileul monarchului în Blașiŭ. Din incidentul jubileului, după cum raportéză „Unirea", în catedrala din Blașiŭ a celebrat Escelența Sa Mitropolitul cu asistență splendidă. La finea sfintei Liturgii s'a cântat Doxologia cea mare și s'a cetit rugăciunile pentru Domnitor. La sf. Liturgie a fost de față tinerimea studiósă dela tóte scólele sub conducerea profesorilor. De asemenea s'au presentat la sf. Liturgie în corpore funcționarii de stat și administrativĭ din Blașiŭ,

Predică din incidentul jubileului Maj. Sale. Duminecă în 4 Decemvre n. toțĭ ostașii din garnisóna Brașov de religiunea gr. or. au fost conduși corporativ la biserica Sf. Nicolae din Scheiŭ. Cu acésta ocasiune d-l capelan militar, Nicolau *Fizeșianu*, care a concelebrat și la sf. liturgiă, a ținut ostașilor o frumósă predică din incidentul jubileului monarchului nostru. După predică d-l protopop *Petric* a comunicat ostașilor hărtia sosită dela Prea Sânția Sa episcopul Aradului, prin care i-se oferă capelanului Fizeșianu dreptul de-a purta brâu roșu. D-l protopop a însoțit acésta comunicare cu cuvinte călduróse și măgulitóre pentru d-l capelan, care servesce deja de dece anĭ în calitatea acésta, ér soldații au salutat c'un viu „să trăiéscă".

Alte distincțiunĭ. Pe lângă distincțiunile publicate până acum din incidentul jubileului împĕrătesc, despre carĭ facem amintire la alt loc al numĕrului nostru de adĭ, după asigurările foilor din Budapesta vor urma încă, din acelașĭ incident, și alte distincțiunĭ. Intre altele se dice, că fóia oficiósă va aduce în numĕrul de mâne, Marțĭ, scirea despre ridicarea baronului *Banffy*, ministrul-președinte unguresc, la *rangul de conte*, ér contele *Thun*, ministrul-președinte austriac, va fi numit *prinț*. Se dice, că și alțĭ miniștri ungurescĭ și austriacĭ, precum și mai mulțĭ bărbațĭ politicĭ guvernamentalĭ, vor primi distincțiunĭ.

Serbarea jubileului împĕrătesc în Sohodol (Bran). Ni-se scrie: din incidentul serbării jubileului împĕrătesc de 50 anĭ dela suirea Maj. Sale pe tron, corpul învĕțătoresc din Bran (școla centrală) împreună cu elevii au luat parte la serviciul divin, ce s'a sĕvârșit în biserica veche din Sohodol, la care erau de față și mulțĭ poporenĭ. Rĕspunsurile liturgice le-au dat elevii școlei amintite, conduși de învĕțătorii din centru. După serviciul divin s'a cântat doxologia cea mare împreună cu rugăciunile obicĭnuite la ast-fel de ocasiunĭ și s'a terminat cu „Imnul poporal" cântat de învĕțătorii din Sohodol și din centru. D-l paroch L. Pușcariu a ținut o vorbire ocasională fórte bine nimerită elevilor și poporului present. La ușa bisericii Dómna preotésă a părintelui Pușcariu *a împărțit elevilor participanțĭ darurĭ bogate*, în sensul cercularului consistorial „ca cei cu dare de mână să împartă darurĭ celor lipsițĭ". In urmă ni-s'a servit în casa ospitală a părintelui L. Pușcariu o masă frugală.

Demonstrație în contra Maghiarilor. Din *Agram* se anunță, că cu ocasia jubileului împĕrătesc studenții croațĭ dela universitate au demonstrat în contra Maghiarilor. In preséra dilei jubilare cam 200 de studenții s'au adunat în jurul statuei *Jelacici* strigând: „Trăéscă regele croat! Mărire lui Jelacici! *Jos Maghiarii!*" Dela statuă, cântând imnul croat, au trecut pe strada Iliça și Gundulici, unde s'au ciocnit cu poliția. S'au făcut mai multe arestărĭ.

In Blașiŭ societatea de lectură a teologilor a serbat Sâmbătă séra, printr'o ședință publică festivă, aniversarea de 25 anĭ, de când acea societate pórtă numele fericitului episcop Inocențiu Micu Clain. Raport mai amĕnunțit vom publica mâne.

Tinerimea română din Oradea-mare va arangia în 10 Decemvre n. c. o serată literară în sala otelului „Arborele verde". Inceputul la 7 óre séra. Publicul român e învitat a lua parte în numĕr cât mai mare. Invitărĭ speciale nu se trimit. Președinte al comitetului arangiator e d-nul Lucian Bolcaș.

Condamnat pentru falsificare de vinurĭ. Marele proprietar jidan din Cricău, *Bürger* Márton, despre care s'a mai scris în colónele diarului nostru, că vinde vinurĭ falsificate, a fost prins în cele din urmă cu ocaua cea mică. In urma unei arătărĭ, o comisiune a cercetat vinurile din pivnițele lui Bürger și din 12 soiurĭ de vinurĭ, pe carĭ le-a aflat suspecte, a trimis mostre la Clușiŭ pentru a fi supuse unei analise chemice. In urma analisei s'a constatat, că trei dintre soiurile de vinurĭ aflate în pivnițele lui (155 hectolitre) erau falsificate, alte 3 soiurĭ suspecte, 4 nu tocmai cum se cade și abia 2 soiurĭ au fost declarate ca vinurĭ naturale. In urma acésta fisolgăbirĕul din Ighiu a osêndit pe Bürger la *25 fl amendă și 1 (una) dĭ închisóre*, la suportarea speselor cu analisarea vinurilor etc. în sumă de vre-o 205 fl. și publicarea sentinței în cincĭ diare. Făcându-se apelațiune, vice-șpanul a aprobat sentința, ér ministrul de interne a întărit'o, dându-i pe de-asupra *încă o pedépsă de 150 fl.* Cu tóte acestea însĕ, Bürger se póte felicita, că pentru o falsificare de vinurĭ în dimensiunĭ atât de marĭ a scăpat cu o pedépsă, care pentru el, ca mare proprietar, nu însémnă nimic.

Avis. Acei domnĭ, carĭ vor a participa la iubileul vicariului Barboloviciu din 8 Decemvre n. c. și nu voesc a fi încuartiraților în hotel, rog să mĕ încunosciințeze cel puțin cu 24 óre înainte. *Șimleu*, 30 Nov. n. 1898. *Alexiu Fedorca*, secretarul Com. arangiator.

Logodnă. Din Timișóra ni-se anunță logodna d-lui *Meletiu Cosma*, funcționar la tribunalul r. de-acolo, cu d-ra *Elena Pocan*, fiica d-lui paroch din Jebeliŭ.

Budgetul căilor ferate române. S'a împărțit în Camera română proectul de budget pentru veniturile și cheltuelile căilor ferate. După acest proect de budget, veniturile căilor ferate, ale docurilor și al navigațiunei maritime se urcă la suma de 62,700,859 lei, ér cheltuelile pentru aceleașĭ servicii la suma de 45,647,289 lei. Din venitul brut al exploatărei se scade 1 la sută pentru fondul de reservă, în sumă de 573,383 lei. Ast fel, că rĕmâne un venit net de 16,480,187 lei.

Bancnote false de câte 10 fl. De câte-va lunĭ poliția și gendarmeria urmăresce o bandă de falsificatorĭ de bancnote, despre care se crede, că ar avé fabrica în Agram. Bancnotele falsificate sunt de douĕ felurĭ și fórte cu greu se pot cunósce de cele adevĕrate. Pe unele din ele se află în textul german cuvêntul „*Wahrung*" în loc de „*Währung*" și mai sunt și alte semne, după carĭ se pot cunósce de către cele adevĕrate. După resultatele cercetărilor de până acum, aceste bancnote se află în circulațiune încă din luna lui Iunie a acestui an. S'au confiscat până acum 30 de bancnote false de acest fel în orașele: Cracovia, Insbuck, Budapesta, *Brașov*, Viena și Agram. Mai sunt însĕ în circulațiune și alte bancnote false de câte 10 fl. Pe acestea nu se observă erorile, ce se vĕd la bancnotele dintâiŭ, dér în locul lor se află alte erorĭ. Așa de esemplu colórea apare verde-albastră, pe când colórea celor originale este albastră deschisă. In textul unguresc în loc de „elömutatonak", e scris „elömutatőnek", ér pe de marginĭ în loc de „tiz forint" e tipărit „tiz forinnt". Aceste bancnote sunt în circulațiune de prin Sept. Din mai multe orașe, precum Clușiŭ, Timișóra, Oradea-mare, Mișcolț, Cașovia etc. se anunță, că acolo numĕrul bancnotelor false de câte 10 fl., puse 'n circulațiune, e grozav de mare.

Dela comună.

Ședința festivă din incidentul jubileului Majestății Sale.

Vineri, în 2 Decemvre n., după amiadĭ s'a ținut în casa sfatului din loc, *din incidentul jubileului* Majestății Sale ces. și reg. Apostolice Francisc Iosif I, o *ședință festivă*, la care au luat parte membri de tóte naționalitățile în numĕr mare. Indată după 4 óre după amiadĭ ședința a fost deschisă printr'o vorbire festivă ținută de noul primar Francisc *Hiemesch* și care a fost ascultată de cei de față, stând în picióre.

D-l primar a accentuat în introducere, că credința cătră regele și patrie au distins din vechime pe cetățenii orașului Brașov. Acésta au recunoscut'o încă din vechime cu cuvinte călduróse atât regele Ludovic cel Mare cât și gloriosul rege Matia Corvinul. Acestei credințe moștenite dela antecesorĭ voesc sĕ-i dea acum espresiune viuă — cetățenii orașului Brașov, în diua jubilară a iubitului lor monarch. Totodată sĕ arate recunoscința lor față cu păzitorul înalt al dreptății, al libertății religionare, față cu nobilul cultivator și promovator al artelor și a sciințelor și generosul și călduросul filantrop pentru nenumĕratele dovedĭ de grație, de bunătate și caritate, de care s'a împărtășit în așa mare mĕsură supușii sĕi. Ceea ce însĕ nicĭ-odată nu va puté descrie vre-un istoric și ceea ce dovedesce înainte de tóte nobleța inimii și bunătatea monarchului nostru, sunt scenele ce s'au petrecut în tăcere în salonul de audiență al Lui, scene, carĭ au fericit multe mii de ómenĭ și vor rĕmâné neșterse în memoria posterității.

Cu urărĭ călduróse pentru îndelunga viață a Majestății Sale spre binele patriei și a popórelor Sale, primarul și-a încheiat vorbirea sa primită cu viue aplause.

După acésta protonotarul Gräf, ca raportor, a luat cuvêntul spre a ceti cunoscutele douĕ propunerĭ ale magistratului primite și de comisiunea permanentă. Propunerea întâiŭ este, că piața centrală a Brașovului sĕ pórte de aci încolo numele „*Piața Francisc Iosif*". Totodată raportorul e cetit și textul petițiunii, ce se va adresa Maj. Sale cu rugarea, ca sĕ încuviințeze acésta.

A doua propunere este, ca sĕ se voteze pentru fondul sĕracilor acestui oraș 2000 coróne, care însĕ sĕ se dea numai atuncĭ, după ce se va termina regularea raporturilor sĕracilor de aicĭ. Primindu-se fără desbatere și en bloc amêndouĕ propunerile, președintele a închis ședința festivă.

Inmormêntarea unui preot român.

De *lângă Năsĕud*, 2 Dec. n. 1898.

In 1 Decemvre a. c. st. n. s'a sĕvârșit înmormêntarea vrednicului preot român din comuna Mocod, fostul district al Năsĕudului, *Petru Vêrtic*, rĕposat în al 54-lea an al etății și al 27-lea al căsĕtoriei și preoției.

Pe rĕposatul îl jălesce nu numai familia și rudeniile, ci întreg clerul din vicariatul Rodnei, care a pierdut într'ênsul pe unul din cei mai bravĭ membrii ai sĕi. Preotul Petru Vêrtic a fost totdéuna între fruntașii acestui ținut, a fost membru în congregațiunea comitatensă și membru în comitetul fondurilor școlare și de stipendii din Năsĕud, mai mulțĭ anĭ de-a rêndul membru în comisiunea acelor fondurĭ, membru ordinar al „*Asociațiunei*", membru pronunțat al partidului național român. Națiunea română a perdut în el un fiu devotat al sĕu, ér amicii și cunoscuții au prețuit în dênsul un caracter firm, inimă deschisă și sinceră față de fiă cine.

Parochia *Mocod* e situată spre apus dela Năsĕud în depărtare mai bine de o oră cu trăsura. Inceputul funcțiunilor funebralĭ a fost anunțat la 10 óre a. m. La óra statorită era adunată mulțime mare, inteligenții și popor din Năsĕud și comunele din jurul Mocodului. Pe cosciugul rĕposatului erau aședate 8 cununĭ cu următórele inscripțiunĭ: 1) Preoțimea din vicariat. 2) Soția și fiiul. 3) Gavrilă și familia (fratele rĕposat., jude reg. de trib. în pensiune). 4) Susana și familia (sora rĕposatului). 5) Ilarie și Vasile Pahone 6) George și Victotia Vêrtic (verĭ ai rĕposatului 7) Ioan și Amalia Ciocan (consătenĭ). 8) Parochia și școla.

Intre publicul inteligent am observat mai mulțĭ membrii ai corpului profesoral dela gimnasiul din Năsĕud; șeful judecătoriei reg. și al preturei din Năsĕud, apoi conducĕtorul cărții funduare și alțĭ inteligenții din Năsĕud și jur.

A pontificat vicarul Năsĕudului Dr. *Ioan Pop* încunjurat de o mare asistență de preoțĭ și anume: Dr. Octavian Domide profes. de teologie și spiritual în seminariul domestic din Gherla, apoi preoții din vicariat: Gerasim Domide preotul Rodnei, Anchidim Candale preotul B. Bistriței, Iacob Pop profes. si catech. gimnas., Leon Coșbuc preot în Leș, Lazar Avram preot în Maier, A. Precup preot în Rebrișóra, V. Dumbravă preot în Salva, I. Zimveliu preot în Zagra, G. Moldovan preot în Nepos, N. Șoldea preot în Mititei, Gregoriu Pop, Valeriu Mureșan și I. Pop preoțĭ în Telciu, I. Rus preot în Poenĭ, I. Onișor preot în Găurenĭ și Ciurdăreau preot în Lușca. Din protopopiatul Betleanului: I. Bulbuc preot în Mentiu, Pompei Făgărășianu preot în Teure, Al. Pop preot în Piétra, I. Chita preot în Nimigea maghiară si Gregoriu Mureșan preot în Vireag.

Cosciugul a fost dus în sunetul clopotelor și a ceremoniilor prescrise la biserică, unde s'a sĕvârșit prohodul. Rĕsponsoriile le-a cântat corul studenților gimnasialĭ din Năsĕud, cu multă precisiune, sub conducerea zelosului profesor E. Stefănuțiu.

La finea prohodului s'au rostit 3 cuvêntărĭ fórte potrivite, de 3 oratorĭ distinșĭ, carĭ au stors multe lacrimĭ din ochii celor de față, și anume: 1) Energicul profesor Dr. O Domide a rostit cu multă obiectivitate panegiricul rĕposatului. 2) Cunoscutul și afabilul preot al Rodnei, Gerasim Domide, a luat în numele rĕposatului iertăciunile obicĭnuite dela membrii familiei, superiorii bisericei, poporenĭ, biserică, națiune, amicĭ și cunoscuțĭ în terminĭ fórte acomodațĭ. 3) La mormênt a rostit în numele clerului din vicariat, „ultimul adio" cu cunoscuta-i oratoriă eruditul vicariu Dr. Ioan Pop, după care corul a intonat fórte pĕtrundĕtor: „în vecĭ pomenirea lui" și „Plâng și mĕ tânguesc"..

Era $1^1/_2$ óre p. m. când s'a finit serviciul funebru, după care a urmat servirea „pomenelor" la casa mortului după obiceiŭ, ér după aceea o masă îndestulată pentru întreg publicul asistent.

Unul din cei de față.

DIVERSE.

Teatrele japoneze. Biletele de intrare în teatrele japoneze sunt atât de eftine, încât și cei mai sĕracĭ ómenĭ pot merge la teatru, de câte-orĭ vréu. Representațiunile constau de obiceiŭ din drame istorice. Poporul japones are fórte frumóse cunoscințe istorice și legendele despre eroii sĕi naționalĭ sunt povestite din gură în gură. Dramele încă îșĭ au sugetul din faptele, adese-orĭ da necredut ale acestor eroi. Celelalte persóne ale dramei sunt luate dintre cavalerĭ, țĕranĭ și preoțĭ. Piesele sunt atât de lungĭ, încât representarea lor durézā aprópe câte-o dĭ întrégă. Dînele, spiritele necurate și diavolii încă jócă un rol mare în dramele japonese, carĭ sunt cu atât mai plăcute publicului, cu cât sunt mai oribile și mai sângeróse.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Dr. Sterie N. Ciurcu.
IX Pelikangasse Nr. — 10, Viena.
Consultațiuĭ cu celebritățile medicale și cu specialiștĭ dela facultatea de medicină din Viena.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Bursa de Bucurescĭ.

din 17 Noemvre n. 1898.

Valorĭ.	Dobândă.	Scad. cup.	Cu banĭ gata.
Re ă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	— —
Renta amortisabilă . . .	5%	„ „	99.1/2
„ „ (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.-Iul.	100 1/2
„ „ din 1893	5%	„ „	100 1/2
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	98 3/4
„ „ (Impr. de 32. 1/2 mil.	4%	Ian.-Iulie	92 1/4
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	92.1/4
„ „ (Imp. de 274 m 1890	4%	„ „	92 1/4
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	92.1/4
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	92 1/4
„ „ (Im. de 90 m il. 1896	4%	„ „	91 1/2
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	—.—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 30	10	„ „	—.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	99 1/4
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	— —
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	— —
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	101.1/2
„ „ „ „	4%	„ „	92.1/2
„ „ urbane Bucuresc.	5%	„ „	98.3/8
„ „ „ Iaşĭ .	5%	„ „	94 1/2
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	—.—
	V. N		
Banca Rom. ult div. fr. 12.81	500	150 v	—.
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	2' 05
Banca agricolă	500	150 v.	373.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	454.—
Nationala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	516 —
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	—.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	104.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	[illegible]	„ „	—.—
„Bistriţa“ soc. p. f. hârtii 30 „	1000	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	[illegible]	„ „	—.
20 francĭ aur			—.

SCOMPTURĬ:

Banca naţ. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansurĭ pe efecte	6%	Petersburg . .	4%
Casa de Depunerĭ	5 1/2	Berlin	5%
Londra	4%	Belgia	4%
Viena	5%	Elveţia	4%

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Decemvre 1898.

Renta ung. de aur 4%	119.85
Renta de coróne ung. 4%	97.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2% .	119.50
Impr. căil fer. ung. în argint 4 1/2%.	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	95.60
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	—.—
Impr. ung. cu premii	158.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	138.75
Renta de argint austr.	101.15
Renta de hârtie austr.	101.05
Renta de aur austr.	119.95
Losurĭ din 1860.	140.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	913.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	387.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	358.6
Napoleondorĭ	9.55 1/2
Mărcĭ imperiale germane	59.02 1/2
London vista.	120.57 1/2
Paris vista	.47.62 1/2
Rente de coróne austr. 4% . . .	101.20
Note italiene	44.55

Curşul pieţei Braşov.

Din 6 Decemvre 1898.

Bancnota rom.	Cump.	9.49	Vênd.	9.51
Argint român.	Cump.	9.44	Vênd.	9.46
Napoleond'orĭ.	Cump.	9.51	Vênd.	9.54
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble Rusescĭ	Cump.	127	Vênd.	128
Mărcĭ germane	Cump.	58 50	Vênd.	—.—
irer turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Sci s.fonc. Albina 5%		101.—	Vênd.	102—

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 29 Noemvre n. 1898

Semințe		Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănăţenesc		80	10.50	10.55
Grâu dela Tisa		80	10.70	10.75
Grâu de Pesta		80	10.65	10.70
Grâu de Alba-regala		80	10.70	10.75
Grâu de Bácska		80	—.—	.—
Grâu ung. de nord		80	—.—	—.—
Grâu românesc		80	—.—	—.—

Semințe vechĭ ovĭ noue	Soiul	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	până
Sécară		70—72	8.50	8 55
Orz	nutreţ	60—62	6.20	6.50
Orz	de vinars	62.64	6 80	7.60
Orz	de bere	64.66	7 8	8.70
Ovĕs		39.41	5.75	6.10
Cucurus	bănăţ.	75	—	.—
Cucurus	altă soiu	78	.—	.—
Cucurus	„	—	.—	.—
Hirişcă	„	—	—.—	—.—

Producte div.	Soiul		Curent dela	până
Preţul pe 100 chilograme.	Sem. de trif.	Luţernă ungur.	48 —	58 —
	—	transilvană	—.—	—.—
	—	bănăţénă	—.—	
	„	roşiă	43.—	45.
	Oleu de rap.	rafinat dupla	—.—	—.—
	Oleu de in		—.—	—.—
	Uns. de porc	dela Pesta	56 —	56.50
	„	dela ţéră	—.	—
	Slănină	svêntată	48.50	49 —
	„	afumată	55 —	56 —
	Sên		—.—	—.
	Prune	din Bosnia în buţĭ	7 25	7.50
	„	din Serbia în sacĭ	7.—	7.25
	Lictar	slavon nou	14 50	15.—
	„	bănăţenesc	12 50	13.—
	Nucĭ	din Ungaria		
	Gogoşĭ	ungurescĭ		
	„	sêrbescĭ		
	Miere	brută	—.—	—.
		galbină strecurată	—.—	—.—
	Ceară	de Rosenau	—.—	—.
	Spirt	brut	—.—	—.—
	„	Drojdiuţe de spirt	—.—	—.—

Cursul losurilor private

din 29 Noemvre 1898.

	cump.	vinde.
Basilica . . .	6 50	7 —
Credit . . .	203 50	204.—
Clary 40 fl. m. c. . .	61 —	62.—
Navig. pe Dunăre . .	170.—	180.—
Insbruck . . .	30 —	31.—
Krakau . . .	28.—	29.—
Laibach . . .	24.	25.—
Buda	63 25	64 25
Palfy	63.—	64.—
Crucea roşie austr. .	19 40	20.—
dto ung. .	10 50	11.—
dto ital. .	—.—	—.—
Rudolf . . .	25 50	26.50
Salm . . .	84 50	85.50
Salzburg . . .	28.75	29.75
St. Genois . . .	84.—	84.50
Stanislau . . .	51.—	55.—
Trieitine 4 1/2% 100 m. c.	165.—	—.—
dto 4% 50	73 —	—.—
Waldstein . .	60.—	64 —
dto de 10 francĭ	— —	— —
Banca h. ung. 4%	122.—	122.55

Têrgul de rîmător din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 27 Nov. de 36,994 capete, la 28 Novembre au întrat 1172 capete şi au eşit 233 capete rămânênd la 29 Nov. un numĕr de 379,33 capete.

Se notéză marfa: **ungurésca** veche grea dela 47 1/2 cr. până la 48.6 1/2 cr. marfă **ungurésca** tinĕră grea dela 48 1/2 cr. până la 48 1/2 cr. de mijloc dela 50.— cr. până la 50.1/2 cr. uşóră dela 49.— cr. până la —.— cr.

Sz. 9525—1898. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy az Albina takarék és hitelintézet brassói fióktelepe végrehajtatónak Muntean szül. Szávu Mária végrehajtást szenvedő elleni 100 frt. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvszék (a brassói kir. járásbiróság) területén levő Brassó város határán fekvő, a brassói 9520 sz. tlkjben A † 2483. hrsz.alatti ingatlanra 800 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899 ik évi január hó 4-ik napján délelőtt 9 órakor ezen kir. törvényszék tlkvi hatóságának hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyamonal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassó, 1898 évi november hó 7-én.

438,1—1 **A kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság.**

Lucrărĭ de legătorie de cărţĭ.

Cele mai solide şi mai ieftine

Wilhelm Haydecker

legător de cărţĭ, şi lucrător de galanterii,

Braşov, Strada Porţii Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraş şi dela sate

Legătoria sa de cărţĭ,

ce esistă de 14 anĭ cu cel mai bun renume şi este mult mărită şi din nou arangiată cu 9 maşinĭ diferite.

Se efectuesc tóte **lucrările** ce cad în sfera legatoriei de cărţĭ, dela cea mai simplă carte de şcólă legată, pâna la cea mai fină **legătură de lux** în **piele, catifea, mătase, pluş, pânză** etc. esecutând cât se póte de bine şi de esact.

Avênd lucrătorĭ de tóte specia escelent pregătiţĭ, acésta legătoriă de cărţĭ **póte se esecute iute şi fórte ieftin** tot ce se póte cugeta mai bun în aceste lucrărĭ.

Lucrărĭ de galanterii, passepartout, cartonage etc. în tóte esecuţ unile posibile.

Despărţĕmênt deosebit pentru legarea cărţilor comerciale, protocólelor pentru autorităţĭ şi oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acésta; cel mai durabil şi cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripţiunĭ pe pantlicĭ de cununĭ şi la stégurĭ etc.

WILHELM HAYDECKER,

legător de cărţĭ,

49—0 Strada porţiĭ Nr. 22.

Cele mai bune, mai solide şi mai eftine

Strada porţiĭ Nr. 22.

TIPOGRAFIA

A. Mureşianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕdut cu cele mai bune mijlóce tehnice şi fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posiţiune de a puté esecuta **orĭ-ce comande** cu promptitudine şi acurateţă, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ŞI COLORĬ.

CĂRŢĬ DE SCIINŢĂ,
LITERATURĂ ŞI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINŢĂ ŞI ÎN COLORĬ.

ANUNŢURĬ.

REGISTRE şi IMPRIMATE
pentru tóte speciile de serviciurĭ.

BILANŢURĬ.

Compturĭ, Adrese, Circulare, Scrisorĭ.
Couverte, în tolă mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURĬ şi RESTAURANTE.

PREŢURĬ-CURENTE ŞI DIVERSE

BILETE DE INMORMÊNTARI.

Comandele eventuale se primesc **în biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inuluĭ Nr. 30, etagiul I,** cătră stradă. — **Preţurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul a 5 cr. se vinde la libraria **Nic. I. Ciurcu** şi la **Eremias Nepoţii.**

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.